

важливу роль у повсякденному спілкуванні, хоча і часто зустрічає опір з боку прихильників мовної чистоти [2, с. 81-82].

Отже, мова формує культурну та соціальну ідентичність нації, відображаючи її через літературну мову, діалекти, жаргони та сленг. Просторіччя та народно-розмовна мова підкреслюють культурні звичаї, а койне та суржик сприяють взаєморозумінню в мультимовних контекстах.

Література:

1. Карпенко Ю. Вступ до мовознавства : підручник. 2-ге вид. Київ : Вид. центр "Академія", 2009. 334 с.
2. Соціолінгвістичний компендіум / Г. Красовська, О. Сухомлинов, П. Сигеда. К. : Талком, 2020. 336 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава : «Довкілля-К», 2008. 713 с.
4. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика: навчальний посібник. Донецьк: ТОВ „Юго-Восток Лтд”, 2007. 360 с.

Хапава Є.І., студентка
Титаренко О.І., к. пед. н., доцент
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ВІКОВІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Грамматика є одним з найважливіших компонентів уроку німецької мови на середньому ступені. Граматична компетентність (ГК) – це здатність людини до коректного граматичного оформлення своїх усних і писемних висловлювань та розуміння граматичного оформлення мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок і знань та граматичної усвідомленості [2, с. 234]. На даному рівні як усне, так і писемне мовлення учнів стає більш змістовним, учні, відповідно, починають використовувати складніші граматичні конструкції.

Викладач має усвідомлювати, що учні середньої школи мають свої вікові особливості, які важливо враховувати при виборі прийомів та засобів навчання іноземної мови. Одними з головних особливостей учнів середнього ступеня є почуття дорослості, потреба у самореалізації та прагнення до самоствердження. Учні на даному етапі вкрай негативно відносяться до авторитарного стилю

ставлення до себе, наприклад, висування вчителем жорстких вимог, надмірного контролю, ігнорування їх ініціативи, тиску в свою сторону тощо. Варто зазначити, що часто можна прослідкувати певну незацікавленість учнів у вивченні іноземної мови саме на середньому ступені. Необхідним для вчителя на середньому етапі є перехід на новий стиль спілкування, тобто вчитель має ставитися до учня як до дорослого та будувати спілкування на основі взаємної поваги.

На цьому етапі ключову роль у вивченні нелегкої, на думку учня, граматики відіграє мотивація. Невмотивований учень не буде докладати зусиль для того, аби вивчати те, що йому не потрібно. Важливими є формування в учнів інтересу до вдосконалення власних граматичних знань, пояснення нового матеріалу не лише теоретично, а й безпосередньо у вжитку, наочно. Учні на середньому етапі також зацікавлює використання вивченого ними граматичного матеріалу в мовленні носіїв мови, тому доцільно буде використати саме автентичний німецький аудіо- чи відеоматеріал.

Важливо сформуванню особисту потребу у вивченні мови у кожного учня. Щоб вмотивувати учнів вчитель має демонструвати конкретну практичну мету задля якої учні вивчають мову (користування нею, вільне спілкування тощо). Щоб полегшити процес засвоєння нового граматичного матеріалу вчитель повинен давати чіткі інструкції до вправ, намагатися підбирати зміст навчального матеріалу, який пов'язаний з реальними мовними ситуаціями та відповідає інтересам сучасних учнів середньої школи. Для свідомого виконання учнями завдання потрібно попередньо проговорити мету та користь від нього [1].

Як було зазначено вище, для учнів середньої школи надзвичайно важливим є самовираження, тож викладач має пояснити учням як вони можуть виразити свої думки, ідеї за допомогою певної граматичної конструкції. Викладачу варто підтримати власний стиль мовлення учня, підкреслити його індивідуальність. Цікавими для учнів на середньому ступені є граматичні завдання, які передбачають комбінування вже вивченого матеріалу. Вправи на механічне запам'ятовування вже не приваблюють учня. Зростає роль самостійної роботи учня.

Серед вправ на репродукцію граматичних структур слід звернути увагу на вправи на самостійне вживання нової граматичної структури в усному та писемному мовленні на рівні фрази [3, с. 22]. До прикладу:

- «Erzählt eure Mitschülern, wie ihr eure Wochenende verbringen werdet. Benutzt ihr die Zukunftsform Futur I.» (усне мовлення).

- «Jetzt schreibt ihr 5 Sätze über eure Pläne und Wünsche für die ferne Zukunft. Benutzt ihr die Zukunftsform Futur I.» (писемне мовлення).

Серед засобів навчання, які можуть заохотити учнів розібратися у граматичних конструкціях, особливо корисними будуть автентичні листівки, журнали, брошури, рекламні плакати, різний роздатковий матеріал тощо.

Отже, під час формування німецькомовної граматичної компетентності в учнів середнього ступеня провідною рушійною силою успішності є мотивація. Також варто зазначити, що не останню роль відіграє похвала учнів за їхні успіхи.

Так в них з'являтиметься ще більша мотивація та впевненість у собі і власних силах.

Література:

1. Д. Озерний Як мотивувати учнівство до вивчення іноземних мов. URL: <https://nus.org.ua/view/yak-motyvuvaty-uchnivstvo-do-vyvchennya-inozemnyh-mov/>
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. С. 234.
3. Скляренко Н.К. Методика формування іншомовної компетенції в учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови. *НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ*. Київський національний лінгвістичний університет. № 1. 2011. С. 22.

Цибуля В. О.

МакГауен Т.В., к. філол. наук, ст.викл.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
(Черкаси, Україна)

ГРАМАТИЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ УРИВКА ОПОВІДАННЯ ЕЛІС МОНРО «LYING UNDER THE APPLE TREE»

У кожної мови своя граматична система, зазвичай ці системи вкрай різні, тому для грамотного перекладу перекладачу доводиться відтворювати трансформації на синтаксичному, морфологічному та словотворчому рівнях. Переклад англійських текстів українською мовою є складним завданням, адже англійська граматики зовсім далека від української. Тому метою нашої розвідки є аналіз трансформацій на усіх підрівнях граматичного аспекту перекладу в уривку оповідання Еліс Монро «Lying Under The Apple Tree» [4].

Під час перекладу ми використали трансформації на словотвірному, морфологічному та синтаксичному рівнях.

Трансформації на **словотвірному рівні** представлені словотвірним калькуванням як пофонемним перекладом одиниць та інверсію складників слова. Загалом цей вид перетворень є формальним [2, с.115].

Розглянемо приклад утворення похідних прикметників в англійській мові: *I hated even to hear a person say something relatively **harmless*** [4] // Мені було неприємно навіть чути, як людина говорить щось відносно **нешкідливе**. Суфікс *-less* зі значенням «without» [5] разом з іменником *harm*, «damage or injury that is caused by a person or an event» [5], утворюють прикметник *harmless*, українським відповідником якого є прикметник *нешкідливий*, де англійському суфіксу *-less*,